

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722203424
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6722203424.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Danice Kočičkovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka V. K. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., W. XXXX/X, XXX XX, zastúpenej JUDr. Ivanou Zmekovou, PhD. advokátkou so sídlom v Bratislave, Zámocká 18, 811 01, Bratislava a otca V. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. M., Y. V. XXX/XXA, XXX XX, t.č. bytom D., W. XX, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP 41, 960 01, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č.k. 8P/76/2022-23 zo dňa 23.08.2022, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že otec je do právoplatného skončenia konania vo veci samej sp.zn. 8P/76/2022 oprávnený stykať sa s maloletou každý párný týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09.00 hod. do 12.00 hod., v nedeľu od 09.00 hod. do 12.00 hod., každý nepárny týždeň v kalendárnom roku vo štvrtok od 09.00 hod. do 12.00 hod. a v piatok od 09.00 hod. do 12.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že maloletú v určenom termíne prevezme a po ukončení styku v mieste bydliska matky odovzdá.

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením v zmysle §2 ods. 1 a §367 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte len „C.m.p.“), §324 ods. 1, §325 ods. 1, §328 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte „C.s.p.“) zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia na zmenu úpravy styku maloletej s jej otcom.

1.1 Matka svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že na základe rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/24/2022-108 zo dňa 20.06.2020 bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky a záväzku otca platiť 250 Eur mesačne na výživu maloletej; rodičia sa dohodli na styku otca s maloletou do 31.08.2022 za prítomnosti matky a od 01.09.2022 bez jej prítomnosti.

1.2 Podľa názoru matky sa otcovi nepodarilo nadviazať s maloletou taký vzťah, aby mohol styk prebiehať v určenom rozsahu v jej neprítomnosti; otec nerešpektuje základné potreby maloletého dieťaťa ako je pravidelný režim, dostatočný spánok a plnohodnotná strava, v čase obeda či poobedňajšieho odpočinku maloletú drží na kúpalisku, vo wellness, na návšteve u kamaráta a pod., snaží sa ju uspávať rozprávkami z tabletu, vozí ju v autosedačke v aute, kým nezaspí, uloží ju na lehátku na kúpalisku; maloletú stravuje v reštaurácii, dokonca jej dvakrát na obed objednal len chlieb s maslom alebo olejom; ani keď sa stravujú u otca v byte, maloletá nič nezje, pretože jej nechutí alebo otec použije nevhodný druh mäsa. Maloletej nedodržiavanie režimu neprospieva, nie je po stretnutí s otcom pokojná. Otec nevníma matkine rady, ignoruje ich, hoci matka má záujem s ním spolupracovať pri vytváraní správnych návykov maloletej. Vzhľadom na takéto správanie otca maloletá s ním nemá a ani nemôže mať vybudovaný vzťah natoľko, aby s ním mohla byť sama dva dni.

13 Od 01.09.2022 má styk prebiehať v neprítomnosti matky; matka má obavu, že nedodržiavanie režimu, nezabezpečenie dostatočne dlhého a kvalitného spánku, nedostatočná strava otcom pri súčasnom

odmietaní komunikácie s matkou vyvolá pri takejto realizácii styku otca s maloletou negatívny dopad na maloletú. Matka má záujem túto situáciu riešiť, komunikovala s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny, kde jej bolo odporučené podať návrh na zmenu rozsudku aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Na odporúčenie kolízneho opatrovníka rodičia navštevujú psychologickú poradňu na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, ale otec v súčasnosti odmieta rešpektovať základné pravidlá na zabezpečenie primárnych potrieb maloletej, preto má matka obavu, že ani v budúcnosti nebude s ňou komunikovať a rešpektovať potreby maloletého dieťaťa.

1.4 Okresný súd doručil návrh matky na vyjadrenie otcovi; otec vo vyjadrení nesúhlasil s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, podľa neho matka vnútorne nezvláda pocit, že by on mal byť s maloletou sám v jej neprítomnosti; on má vybudovaný s maloletou plnohodnotný vzťah, vie sa o ňu postarať; matka sa všemožne snaží nájsť na ňom chyby. Maloletú sa otec snaží socializovať, preto s ňou chodí na kúpaliská, do wellness alebo na návštevy, vždy jej dopraje priestor na spánok.

1.5 Okresný súd dňa 19.08.2022 doručil návrh aj kolíznemu opatrovníkovi a požiadal ho o prešetrenie pomerov v domácnosti rodičov; do rozhodnutia dňa 23.08.2022 kolízny opatrovník na výzvu nereagoval.

1.6 Okresný súd posúdil návrh matky ako neopodstatnený, pretože nezistil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov v zmysle §325 ods. 1 C.s.p., nezistil naliehavý právny záujem, ktorý by odôvodňoval neodkladnú úpravu pomerov. Po oboznámení sa so spisom sp.zn. 10P/24/2022 konštatoval, že matka tvrdené skutočnosti v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nijakým spôsobom nepreukázala; jej tvrdenia, že otec nedokáže maloletej zabezpečiť adekvátny spánok a stravu, nie sú ničím podložené; podľa okresného súdu striktné nedodržiavanie času spánku a obeda nie je nevyhnutné, pretože maloletá nie je chorým dieťaťom, stanovený režim bez odchýlok nevyplýva zo žiadnej lekárskej správy alebo správy odborníka; to, že otec zoberie dieťa na výlet na kúpalisko, wellness či návštevu kamaráta je na prospech maloletému dieťaťu a jeho vzťahu s otcom. Matka neuviedla žiadne dôvody, pre ktoré by mal byť uskutočňovaný styk otca s maloletým dieťaťom len v jej prítomnosti aj od 01.09.2022, resp. že by sa otec nedokázal o maloletú postarať aj po dátume 31.08.2022. Okresný súd mal za to, že počas realizovaného styku otca s maloletou maloletá netrpela nedostatkom, ani čo sa týka stravy ani spánku, netrpela žiadnou nepohodou; ostatné výhrady matky považoval okresný súd za jej domnienky, ktoré nijakým spôsobom nepreukázala; z jej návrhu vyplýva, že spánok v autosedačke v aute bol len jednorazovou záležitosťou, nie pravidlom a maloletej nevznikli žiadne poruchy vo fyzickom vývine (na chrbtici maloletého dieťaťa), ktoré by jej privodil otec; matka neopisuje žiadne konkrétne ťažkosti maloletej ani odmietanie otca maloletou pri uskutočnenom styku.

1.7 Otec vlastní vo Zvolene dvojizbový byt, ktorý zrekonštruoval kvôli maloletej, aby mohol s ňou realizovať styk čo najlepšie, ako to vyplýva zo správy o prešetrení rodinných pomerov zo dňa 15.06.2022 v spise sp.zn. 10P/24/2022; podľa tejto správy sama matka uviedla, že rodičovská komunikácia je primerane dobrá, o čom svedčí aj uzatvorenie rodičovskej dohody pred súdom dňa 20.06.2022.

1.8 Okresný súd nezistil zmenu pomerov, ktoré by odôvodňovali nariadenie neodkladného opatrenia. Z potvrdenia psychológa Mgr. Petry Ficianovej Chrenkovej zo dňa 16.08.2022 okresnému súdu vyplynulo, že rodičia od 08.07.2022 navštevujú referát poradensko-psychologických služieb, kde spolupráca trvá spontánnou formou. Styk otca s maloletou bol realizovaný ku dňu rozhodnutia okresného súdu o neodkladnom opatrení celkom 13x, a teda, ak by boli skutočnosti uvádzané matkou pravdivé, predmetný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia by podala už skôr.

1.9 Okresný súd zdôraznil právo dieťaťa na rovnocennú výchovu od oboch rodičov.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení podala včas už prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie matka. Poukázala na významnú zmenu pomerov na strane otca i maloletej, preto sa domáha zmeny rozsudku v časti úpravy styku otca s maloletou od 01.09.2022. Počas styku, upraveného do 31.08.2022 v jej prítomnosti, mala možnosť vidieť starostlivosť otca o maloletú a má zato, že neprebehla pokojná adaptácia maloletej na vzniknutú situáciu s ohľadom na jej nízky vek; otec počas tohto obdobia nenadobudol rodičovské kompetencie v dostatočnej miere, potrebné pre starostlivosť o maloletú v neprítomnosti matky. S otcom dieťaťa počas tohto obdobia na odporúčenie kolízneho opatrovníka začali rodičia navštevovať psychologickú poradňu na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny najskôr ako spontánni klienti a neskôr ako klienti na dožiadanie z dôvodu nefunkčnej komunikácie medzi nimi. Na základe konzultácií s psychologičkou im bolo odporučené minimálne prvé dva mesiace využiť ako adaptačnú dobu na styk otca s maloletou v prítomnosti matky, kedy by si dieťa a otec mali na seba zvyknúť; hlavne otec mal priestor na starostlivosť a napĺňanie potrieb tak malého dieťaťa; dieťa si malo vytvoriť bezpečnú citovú väzbu s otcom a zvyknúť si na jeho domácnosť; psychologička za účelom spoznania domácnosti otca dieťaťom odporučila tráviť s maloletou dostatok času v otcovom byte a odporučila vykonávať dieťaťu známe aktivity; adaptácii dieťaťa vo veku

dvoch rokov napomáha rovnaký postup výchovy oboch rodičov a dodržiavanie režimu dieťaťa s malými odchýlkami.

2.1 Odvolateľka vyjadrila nepochopenie voči postojú súdu prvej inštancie o tom, že maloletá nie je choré dieťa, ktoré by striktno muselo dodržiavať stanovený režim bez odchýlok; otec vôbec nedodržiaval žiadny režim maloletej. Osobitne poukázala okrem skutočností, uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na to, že otec vozil maloletú prvý mesiac v autosedačke na prednom sedadle vedľa vodiča, o čom predložila fotografickú dokumentáciu, že dieťa aktívne uspával v autosedačke, pričom nešlo o jednorazovú záležitosť a až po konzultácii s psychologičkou od takéhoto konania upustil a umožnil maloletej spávať v byte na posteli, kde ju matka uspala dojčením. Hneď 01.07.2022 pri prvej realizácii styku maloletá ochorela, pretože otec ju nechal behať po ihrisku bez trička; dvakrát sa stalo, že otec objednal v reštaurácii na obed tatársky biftek a maloletej dal na obed len hrianku od tohto tatárskeho bifteku; štvrtý deň 14.07.2022, keď bol otec s maloletou vo wellness v hoteli Kaskády, maloletú nenakrémoval opaľovacím krémom a následne jej slnko spálilo chrbát a plecia, na čo otec reagoval, že ako inak sa má dieťa opáliť, ak sa nespáli; dňa 24.07.2022 strávili v aute viac ako 4 hodiny z 9 hodín styku, keď už maloletá na konci plakala, bola v nepohode a aj napriek výhradám matky otec na to nereagoval. Prvé dni matka maloletú odplienkovala, takže bolo potrebné, aby nebola v strese a aby jej zvyky a režim boli dodržiavané, čo otec ignoroval.

2.2 Matka poukázala na negatívne správanie rodičov voči sebe, čo považuje za významný faktor, ovplyvňujúci zdravý vývoj maloletej, jej pohodu a emócie; rodičia by sa k sebe mali správať s úctou a mali by byť schopní spolu komunikovať; komunikácia medzi rodičmi maloletej je nielenže nefunkčná, ale až dehonestujúca; otec s matkou odmieta komunikovať, nepozdraví ju, matku pred dieťaťom nazýva Mortišou, nevhodne si z nej uťahuje, napr. ju prirovnal k Rakúšanovi, ktorí vážnil svoje deti v pivnici, vonku do nej hádže kamienky, čo maloletá po ňom opakovala. Matka má obavu, že takto alebo horšie bude o nej hovoriť v jej neprítomnosti; niekoľkokrát jej povedal, že sa za ňu hanbí, že je psychicky labilná, je príživník štátu, nevie sa vyjadrovať, že je obmedzená; jeho správanie voči nej aj v prítomnosti maloletej je nevhodné. Otec hneď od začiatku odmietal akúkoľvek pomoc matky so starostlivosťou o maloletú, hoci v tej dobe nemal žiadnu skúsenosť so starostlivosťou o dieťa a maloletá tiež na neho nebola zvyknutá.

2.3 Otec odmieta v čomkoľvek vyjsť matke v ústrety: keď zaplatila dovolenku k moru, nemohli ísť kvôli nemu a peniaze prepadli; tiež začiatkom septembra 2022 otec matku upozornil, že styk s maloletou realizovali v zamenenom párnom a nepárnom týždni a hoci ona už mala s maloletou naplánovaný program, otec trval na zmene.

2.4 Matka má zato, že otec má s matkou nevyriešený vnútorný konflikt, ktorý demonštruje aj v prítomnosti maloletej a nevie sa citovo naladiť na maloletú, lebo cíti hnev voči matke; matka sa v jeho prítomnosti cíti neprijemne a veľakrát má z neho strach. Vzhľadom na nekomunikáciu ohľadne výchovy a potrieb maloletej mu informácie posielala aspoň emailom a požiadala ho o nápravu, avšak bezvýsledne.

2.5 Správanie otca nezlepšila ani návšteva psychologičkej poradne; otec sa na psychologičku sťažoval a táto potom psychologický proces s nimi ukončila. O poradenskom procese vyhotovila správu, ktorú matka priložila k odvolaniu.

2.6 Psychologička v správe konštatovala, že rodičia majú odlišné predstavy o prístupe k maloletej, čo z hľadiska veku dieťaťa, jej naviazania na matku a 2 roky zaužívaný životný štýl maloletej bez prítomnosti otca je pre dieťa aktuálne psychicky náročné. Obaja rodičia potvrdili, že dcéra aktívne vyhľadáva prítomnosť matky, a to najmä pri poobednom odpočinku a v okamihoch, kedy sa dieťa cíti v nepokoji a diskomforte. Rodičom bolo navrhnuté predĺžiť adaptačný proces stretávania sa otca s maloletou za prítomnosti matky, najmä s ohľadom na nízky vek dieťaťa a prispôsobenie sa otca životu maloletej. Z hľadiska možnosti práce s klientami, pozorovania ich vzájomnej interakcie a v najlepšom záujme dieťaťa psychologička konštatovala, že maloletá je navyknutá na režim doposiaľ vytváraný matkou, cíti sa v ňom bezpečne a rodičia neboli schopní naplniť ciele spoločného stretávania, kde by v záujme predchádzania možnosti separačnej úzkosti maloletej prebehla pokojná adaptácia dieťaťa na pripúťanie sa k otcovi.

2.7 Odvolateľka ďalej poukázala na to, že od 01.09.2022 prebieha styk otca s maloletou v jej neprítomnosti; ku dňu podania odvolania takto strávili už 3 dni. Maloletá prišla dňa 03.09.2022 od otca veľmi unavená, vyzerala dezorientovane a apaticky, ledva stála na nohách. Matka sa chcela o tomto porozprávať s otcom, avšak dieťa už plakalo a chcelo ísť domov; doma sa dožadovало prsníka a za dve minúty zaspalo, spalo dve hodiny a potom ju matka zobudila, aby sa najedla, čo sa aj stalo, ale v noci zvracala, často sa budila, dožadovala sa fyzického kontaktu s matkou. Na druhý deň išli na pohotovosť, predpísali jej lieky a kľudový režim v opatere matky, preto na druhý deň ostala doma v starostlivosti matky. Matka vyjadrila presvedčenie, že maloletá u otca nejedla ani nespala; mala v úmysle dohodnúť s otcom, aby dieťa priniesol spať domov, avšak otec nesúhlasil.

2.8 Ďalší styk prebehol 10.09.2022; po návrate bola maloletá nejaký čas zmätená, nereagovala na otázky matky, spala v aute a večer mala hnačku. Matka zdôraznila, že maloletá zaspáva výlučne pri dojení, takto zaspí kdekoľvek, dôležitá je matkina prítomnosť, preto je nereálne, aby cez deň zaspala u otca v byte, prípadne na inom mieste; bez prítomnosti matky zaspí jedine v autosedačke. Preto matka vyjadrila presvedčenie, že v prvý deň maloletá nespala vôbec a ďalšie dni ju otec uspával v aute, čo z dlhodobého hľadiska nie je správny návyk; otec však matke pravdu povedať nechce a nezaujíma ho, že dieťa priviezol domov v nepohode; maloletú nebolo možné naučiť zaspávať u otca počas adaptačnej doby vzhľadom na jeho správanie sa v lete. Matka má zato, že najlepší záujem dieťaťa je, aby spávalo tak, ako je navyknuté doposiaľ a nemeniť jeho zvyky nasilu z dôvodu, že otec to tak chce. Otec má právo na starostlivosť o maloletú, ale potrebuje to čas a postupnosť s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

2.9 Okresný súd zamietol návrh matky predčasne bez toho, aby v rozhodnutí zohľadnil aj šetrenie pomerov, o ktoré sám požiadal kolízneho opatrovníka. Správou z poradenského procesu a zo šetrenia pomerov je dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa názoru matky osvedčená. Matka vyjadrila nepochopenie s postojom okresného súdu, stotožňujúceho sa s tvrdením otca v jeho vyjadrení. Matka situáciu počas celej doby konzultovala s psychologičkou, oboznamovala ju o skutočnostiach na spoločných sedeniach s otcom, mala záujem riešiť situáciu dohodou priamo s otcom, avšak s ním nebolo možné dohodnúť sa na ničom, preto podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

2.10 Nesúhlasila s konštatovaním okresného súdu, že počas absolvovaného styku maloletá netrpela nedostatkom, ani čo sa týka stravy alebo spánku, že netrpela žiadnou nepohodou. Okresný súd uviedol, že matka svoje tvrdenia v návrhu nijako nepodložila; namietla, že otec predsa tiež nepodložil vo svojom vyjadrení žiadne tvrdenia. Podľa jej názoru okresný súd mal vyčakať na správu zo šetrenia pomerov.

2.11 Tvrdenia otca v jeho vyjadrení zo dňa 19.08.2022 sú klamlivé, zavádzajúce, obviňujúce a dehonestujúce ju ako matku, preto má obavu z ďalšieho možného stretávania sa s otcom, keďže má pocit, že otec nevníma skutočný svet, ale žije vo svojej realite, seba sa snaží vykresliť v čo najlepšom svetle na úkor potrieb a najlepšieho záujmu maloletej. Osobitne sa vyjadrila ku tomuto vyjadreniu otca a stanovisko pripojila k odvolaniu.

2.12 Spochybnila súčasný spôsob úpravy styku, ktorý podľa nej môže dospieť ku odmietavému postoju maloletej k otcovi, z čoho otec obviní opäť matku; úprava styku je preto v záujme otca.

2.13 Dohodu otec odmieta, preto v záujme maloletej matka navrhla odvolaciemu súdu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť, pretože v opačnom prípade by mohlo dôjsť ku ohrozeniu psychického vývoja maloletej a k narušeniu stability výchovného prostredia. Avšak s prihliadnutím na správu z poradenského procesu a na skutočnosť, že otec prítomnosť matky využíva skôr na ponížovanie, ignorovanie a dehonestovanie, čo nevníma dobre na maloletú, sa matke ako možná a aj vhodnejšia alternatíva pre dieťa, otca a napokon aj pre matku javí realizácia styku otca s maloletou v jej neprítomnosti, avšak v kratších časových intervaloch. Preto navrhla alternatívne, aby styk otca s maloletou bol upravený na každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod., každý nepáry týždeň v kalendárnom roku vo štvrtok a piatok od 9.00 hod. do 12.00 hod., čím by sa zamedzilo konfliktným situáciám medzi matkou a otcom počas styku a otec by ju už nemohol obviňovať z toho, že odpútava pozornosť dcéry a zároveň dcéra by takýto čas mohla zvládnuť aj bez jej prítomnosti. Zdôraznila, že nebráni ani nikdy nebránila otcovi v styku s maloletou, pretože tento mu umožňovala aj bez súdneho rozhodnutia.

2.14 V reakcii na odôvodnenie okresného súdu v uznesení ešte poukázala na to, že k uzavretiu rodičovskej dohody pristúpila, lebo v tom čase si neuvedomila, ako bude dcéra zvládať rozsah dohodnutého styku a verila, že s otcom sa bude vedieť na všetkom dohodnúť a vždy nájdu kompromis v najlepšom záujme dieťaťa; tento jej predpoklad sa však nenaplnil. Je pochopiteľné, že vzhľadom na sporadický záujem otca o maloletú počas prvých 2 rokov jej života maloletá teraz potrebuje dlhšiu dobu na vybudovanie vzťahu s ním a na trávenie dní bez matky. Otec však namiesto toho, aby vnímal potreby maloletej, presadzuje svoje požiadavky a snaží sa dohnať to, čo za prvé dva roky v dôsledku svojho nezáujmu zameškal.

2.15 Preto matka navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie okresného súdu tak, že na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej upraví styk otca s maloletou od 01.09.2022 na každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 9.00 hod. do 12.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 12.00 hod. a každý nepáry týždeň v kalendárnom roku vo štvrtok od 9.00 hod. do 12.00 hod. a v piatok od 9.00 hod. do 12.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že maloletú prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky maloletej a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania neprizná.

2.16 K odvolaniu pripojila správu z poradensko-psychologického procesu, správu o šetrení pomerov u rodičov maloletej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 26.08.2022, lekársku správu zo dňa 04.09.2022 od všeobecného lekára pre deti a dorast MUDr. Jany Časnochovej, emailovú komunikáciu medzi matkou a otcom a fotografickú dokumentáciu.

3. K odvolaniu matky sa kolízny opatrovník ani otec nevyjadrili.

4. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 C.s.p. a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, považujúc odvolanie matky za dôvodné, podľa §388 C.s.p. zmenil, pretože nezistil dôvod na jeho potvrdenie, ani zrušenie.

5. V zmysle §388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že matka podala dňa 18.08.2022 návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a súčasne aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Poukázala na to, že úprava práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu prebehla rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/24/2022-108 zo dňa 20.06.2022, ktorým bola schválená rodičovská dohoda o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, o určení výživného pre maloletú vo výške 250,- Eur mesačne a o úprave styku otca s maloletou na čas do 31.08.2022 za prítomnosti matky a od 01.09.2022 v jej neprítomnosti. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 05.07.2022 a vykonateľnosť 07.07.2022, čo vyplýva z pripojeného obsahu spisu sp.zn. 10P/24/2022. Od 08.07.2022 rodičia navštevujú na žiadosť matky referát poradensko-psychologických služieb vo veci poskytovania poradenstva a podpory v rámci úpravy styku ich maloleteho dieťaťa s otcom a naplňania práv a povinností oboch rodičov; spolupráca trvala ešte v mesiaci august spontánnou formou s tým, že klienti dodržiavali termíny a práca sa orientovala na hľadanie vzájomných konsenzov v prístupe k maloletej (potvrdenie Mgr. W. H. Chrenkovej, č.l. 14 spisu). Matka návrh na zmenu súdneho rozhodnutia podala vzhľadom na existenciu nových skutočností, ktoré vyplynuli po realizácii styku otca s maloletou v adaptačnom období ešte skôr, ako otec mal realizovať styk v neprítomnosti matky.

6.1 Po podaní návrhu matky (18.08.2022) okresný súd od právneho zástupcu otca zabezpečil telefonický kontakt na otca maloleteho dieťaťa a oznámil mu, že vo veci bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ku ktorému sa má vyjadriť; otec si predmetný návrh prevzal osobne v infocentre okresného súdu a následne sa k nemu dňa 19.08.2022 písomne vyjadril.

6.2 Dňa 19.08.2022 okresný súd doručil návrh matky so žiadosťou o súčinnosť aj Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ktorého v ten istý deň uznesením ustanovil uznesením za kolízneho opatrovníka (č.l. 22).

6.3 Po vyjadrení otca dňa 23.08.2022 okresný súd odvolaním napadnutým uznesením návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

6.4 Dňa 26.08.2022 sa k návrhu vyjadril kolízny opatrovník, ktorý okrem správy zo šetrenia pomerov u rodičov maloletej predložil aj správu Mgr. Petry Ficianovej-Chrenkovej z poradensko-psychologického procesu, z ktorej okrem iného vyplynulo, že psychologický proces s klientami bol dňa 25.08.2022 vzhľadom na výhrady otca a jeho nespokojnosť voči psychologickému procesu pod vedením Mgr. Ficianovej-Chrenkovej v dôsledku vyjadrenej nedôvery klienta ukončený.

6.5 Dňa 07.09.2022 okresný súd vytýčil vo veci samej termín pojednávania na 26.10.2022, ktorý po doručení odvolania matky zrušil (dňa 14.09.2022); matku vyzval na opravu odvolania pod sankciou zastavenia odvolacieho konania uznesením č.k. 8P/76/2022-92 zo dňa 20.09.2022 vzhľadom na nesprávne označenie spisovej značky, ku ktorej odvolanie doručila (viď č.l. 92-93 spisu). Po doručení opraveného odvolania dňa 23.09.2022 predložil spis dňa 13.10.2022 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

7. Odvolanie matky je dôvodné. V prejednávanej veci z návrhu ako i z predložených dokladov vyplýva, že na nariadenie neodkladného opatrenia boli nepochybne splnené zákonné požiadavky. Krajský súd na rozdiel od súdu prvej inštancie má za to, že je potrebné dočasne zmeniť styk otca s maloleťým dieťaťom. Z obsahu spisu vyplýva, že otec maloleteho dieťaťa sa nepostará o maloleté dieťa adekvátne jeho veku a jemu primeraným potrebám; je všeobecne známe, že maloleté dieťa vo veku maloletej R. bez ohľadu na to, či je jeho zdravotný stav dobrý alebo narušený, vyžaduje aspoň v základných rysoch režim a starostlivosť, čo otec zjavne nerešpektuje, keď maloleté dieťa stravuje nevhodným spôsobom a

neumožňuje mu poobedňajší odpočinok na vhodnom mieste, ktorý maloletá ešte nevyhnutne potrebuje; zo všeobecne dostupných zdrojov vyplýva, že zdravý vývoj dieťaťa minimálne do predškolského veku si vyžaduje denný režim, v ktorom je zahrnuté pravidelné stravovanie, odpočinok a aktivity, primerané veku dieťaťa.

7.1 Za zdravie maloletého dieťaťa ohrozujúce krajský súd považoval jeho ponechanie na priamom slnku otcom počas pobytu na kúpalisku aj v obedňajších hodinách bez natretia vhodným prostriedkom na opaľovanie, nevhodné je tiež pravidelné uspávanie v autosedačke; maloletá mala po styku s otcom tráviace ťažkosti, čo vyplýva z predložených lekárskejších správ matkou. Nemožno vytknúť otcovi snahu o zabezpečovanie starostlivosti o maloletú, avšak zjavne tak nerobí prijateľným spôsobom, keď odmieta akékoľvek rady od matky a ukončil poradenský proces u psychológa. Matka tieto skutočnosti otcovi nevytýkala, i keď zo spisu vyplýva, že sa ho snažila upozorniť na potrebu prispôbiť jeho správanie voči maloletej vzhľadom na jej nízky vek. Tu považuje krajský súd za potrebné reagovať tiež na skutočnosť, že matka maloletú dojčí: dojčenie maloletej matkou vo veku 2 rokov nepredstavuje (len) zabezpečenie stravy, ale ide o emočné plnenie potrieb maloletej, ktoré je odporúčané odborníkmi; ich nerešpektovanie je v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa; aj v záujme tohoto je potrebné upraviť nanovo rozsah styku otca s maloletou.

8. Z tvrdenia matky v odvolaní a z fotografickej dokumentácie ňou predloženej vyplýva, že maloletá sedí v autosedačke na prednom sedadle (č.l. 135,136 spisu); krajský súd vyhodnotil toto tvrdenie ako námietku matky voči starostlivosti otca nielen v tom zmysle, že maloletú takýmto spôsobom nie ojedinele uspáva, ale aj že namieta porušovanie predpisov o cestnej premávke otcom. Uspávanie maloletej v autosedačke nepredstavuje primeraný a vhodný spôsob zabezpečenia odpočinku maloletého dieťaťa, čo si s vysokou pravdepodobnosťou uvedomuje aj otec, keď vo svojom vyjadrení k návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia uvádza, že takýmto spôsobom maloletú neuspáva pravidelne a že dieťa, keď je unavené, zaspí kdekoľvek. Odvolací súd podľa fotografií, predložených matkou k odvolaniu konštatuje, že sa tak stalo minimálne 3x (24.07.2022, 28.07.2022, 07.08.2022).

8.1 K porušovaniu predpisov o cestnej premávke otcom krajský súd uvádza: Zákon o cestnej premávke č. 8/2009 Z.z. v §8 ods.1 písm. c/ odkazuje na podrobnejšiu úpravu prepravy dieťaťa v Nariadení vlády SR č. 554/2006 Z.z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách určitých kategórií (ďalej v texte aj len „Nariadenie“), ktoré v §2 definuje detské zadržiavacie zariadenie a bezpečnostný systém vybavenia sedadla, v §3ods.1 začleňuje detské zadržiavacie zariadenia dieťaťa podľa hmotnosti do skupín (a/ skupina 0 pre deti s hmotnosťou do 10 kg, b/ skupina 0+ pre deti s hmotnosťou do 13 kg, c/ skupina I pre deti s hmotnosťou od 9 do 18 kg, d/ skupina II pre deti s hmotnosťou od 15 do 25 kg, e/ skupina III pre deti s hmotnosťou od 22 do 36 kg); v §3 ods.2 detské zadržiavacie zariadenia rozdeľuje do tried ako a/zabudované zariadenia, pozostávajúce z kombinácie popruhov alebo ohybných častí s poistnou prackou, nastavovacím zariadením, upevňovacím kovaním a v niektorých prípadoch s prídavnou sedačkou alebo ochranným nárazovým štítom, prispôbenými na upevnenie vlastným integrálnym popruhom alebo popruhmi a ako b/nezabudované zariadenia, pozostávajúce z čiastočného zadržiavacieho zariadenia, ktoré, ak sa používa spoločne s pásom pre dospelých, ktorý obopína telo prepravovaného dieťaťa alebo zadržiava zariadenie, v ktorom je prepravované dieťa umiestnené, vytvára zadržiavacie zariadenie; používanie bezpečnostných systémov vo vozidlách kategórie M1, N1, N2 a N3 upravuje ustanovenie §4 ods.1. Prepravu dieťaťa do troch rokov a nad tri roky do výšky 150 cm upravuje ustanovenie §4 a §7 Nariadenia.

8.2 Z tvrdení matky v odvolaní a z predložených fotografií v konfrontácii so zákonnou úpravou nemožno jednoznačne vyvodit' záver o porušení Zákona o cestnej premávke a Nariadenia otcom.

8.3 Krajský súd ale považuje za potrebné vytknúť otcovi jeho názor, že unavené dieťa zaspí kdekoľvek, pretože aj toto konštatovanie svedčí o tom, že prioritou otca nie je dodržiavanie akéhokoľvek režimu maloletej, a teda obavy matky v tomto smere sú dôvodné.

9. Odvolací súd teda považoval návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný; okresný súd nielen nesprávne rozhodol, ale aj jeho procesný postup trpí vadami: v rozpore so zákonnou úpravou - §331 C.s.p. - doručil opis návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a potom aj rozhodnutie otcovi aj kolíznemu opatrovníkovi; pri rozhodovaní vychádzal z právneho predpisu - §637 ods.2 C.m.p. (krajský súd považoval toto pochybenie len za chybu v písaní, keď súd prvej inštancie uviedol §637 namiesto správneho §367 C.m.p.), ktorý na právne posúdenie v predmetnej veci nedopadá (§367 C.m.p. upravuje povinnosť len tomu, kto má maloletého pri sebe, aby ho dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti; netýka sa možnosti upraviť styk oprávnenej osoby s maloletým dieťaťom).

9.1 Civilný mimosporový poriadok neupravuje v ustanoveniach §365 až §368 taxatívny výpočet neodkladných opatrení; v režime C.m.p. je možné nariadiť aj iné neodkladné opatrenia, a to s poukazom na §2 ods.1 C.m.p. v spojení s §325 C.s.p.; v týchto prípadoch sa použije všeobecná úprava neodkladných opatrení v C.s.p., a to z hľadiska lehoty, doručenia, vykonateľnosti atď. Okresný súd rozhodol o styku s maloletým v 7-dňovej lehote, hoci takú povinnosť mu žiadne ustanovenie procesných poriadkov neukladá; rýchlosť jeho rozhodovania nemožno považovať za pochybenie, práve naopak; avšak okresný súd nedostatočne vyhodnotil v kontexte svojho procesného postupu, že pri dodržaní zákonnej 30-dňovej lehoty (§328 ods.2 C.s.p.) by si vytvoril priestor na oboznámenie sa so správou kolízneho opatrovníka, o ktorú požiadal dňa 19.08.2022, a ktorú kolízny opatrovník 26.08.2022 aj predložil, ale v rozpore s týmto rozhodol už dňa 23.08.2022. V nadväznosti na uvedené teda okresný súd nesprávne uviedol v dôvodoch svojho uznesenia (okrem iných) aj zákonné ustanovenie, prikazujúce mu rozhodovať o neodkladnom opatrení v predmetnej veci v 7-dňovej lehote (bod 11. dôvodov uznesenia okresného súdu).

9.2 Krajský súd považuje za potrebné vytknúť okresnému súdu aj pochybenie v posudzovaní skutkového stavu: bez oboznámenia sa s aktuálnou situáciou v domácnosti maloletej a bez bližšieho zdôvodnenia sa nekriticky stotožnil výhradne s vyjadrením otca k návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, prehliadol a nevysporiadal sa s tvrdeniami matky v návrhu. Pritom matka jednoznačne tvrdila a poukazovala na zmenu pomerov v tom, že až po rozhodnutí okresného súdu dňa 20.06.2022 vo veci sp.zn. 10P/24/2022, ktorým bol okrem iného upravený aj styk otca s maloletou, sa začal styk realizovať a až následne bolo možné zistiť spôsob a rozsah starostlivosti otca o maloletú. Hoci sa súd prvej inštancie správne oboznámil s obsahom tohto spisu, nesprávne vychádzal zo správy o prešetrení pomerov, ktorá predchádzala vydaniu rozsudku vo veci samej, keď matka žiadala nariadiť neodkladné opatrenie z dôvodu zmeny pomerov, ktoré nastali až po tomto rozhodnutí, a ktoré zistila až samotnou realizáciou styku podľa rodičovskej dohody v tomto rozsudku obsiahnutej.

9.3 Týmto krajský súd odpovedá aj na ďalšiu odvoláciu námietku matky, že okresný súd si bez ďalšieho osvojil tvrdenia otca z jeho vyjadrenia a stotožnil sa s jeho konštatovaním, že matka mala podať návrh na neodkladné opatrenie skôr a nie tesne pred uplynutím adaptačnej doby a že by tak urobila, ak by boli pravdivé jej tvrdenia. Krajský súd pre úplnosť len poznamenáva, že styk otca sa realizoval za prítomnosti matky len do 31.08.2022, kedy mala možnosť dohliadať na to, aby otec adekvátne nadviazal vzťah s maloletou (a podľa obsahu spisu vyplýva, že jej snaha nenachádzala odozvu v správaní sa otca), a až od 01.09.2022 v zmysle rozsudku súdu prvej inštancie už túto možnosť nemá, a preto logicky mohla až v tomto období žiadať súd o zmenu rozhodnutia, ako to vo svojom návrhu aj urobila.

9.4 Napokon krajský súd za nesprávne považoval aj konštatovanie okresného súdu o tom, že matka nepreukázala naliehavý právny záujem na nariadení neodkladného opatrenia. Preukázanie naliehavého právneho záujmu právna úprava vyžaduje v §137 C.s.p. pri žalobách tam uvedených; pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia Civilný sporový poriadok ani Civilný mimosporový poriadok právny inštitút naliehavého právneho záujmu neupravuje. Podľa platnej procesnej úpravy neodkladným opatrením dochádza k rýchlej, aj keď len dočasnej úprave právnych a faktických pomerov účastníkov, alebo k zabezpečeniu existujúceho, hoci nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia; jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, t.j. predbežný charakter. Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak jeho navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne jeho právne postavenie sa zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté. Neodkladné opatrenie môže obsahovať totožný obsah, ako výrok rozhodnutia vo veci samej, len ak to povaha veci pripúšťa; neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným.

9.5 V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa; výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Vo vzťahu k maloletému dieťaťu má neodkladné opatrenie okrem dočasnosti aj zabezpečujúci charakter, ktorý sa prejavuje v jeho schopnosti zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania alebo už v začatí konaní nastať. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje úroveň starostlivosti, bezpečnosť dieťaťa, bezpečnosť a stabilita

prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa.

10. Súd prvej inštancie nerozhodol správne; odvolací súd jeho uznesenie zmenil a upravil styk otca s maloletým dieťaťom na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej sp.zn. 8P/76/2022 v zmysle petitu odvolania matky, a to bez zmeny dní, počas ktorých sa otec doposiaľ stretával s maloletou, len skrátením hodín, určených na styk tak, aby spánkový režim maloletá absolvovala doma, resp. s matkou; styk ponechal upravený v zmysle rozhodnutia okresného súdu o schválení rodičovskej dohody od 01.09.2022 v neprítomnosti matky, aby otcovi bol umožnený a vytvorený priestor na vytváranie vzťahu s maloletou.

11. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania napriek zmene rozhodnutia okresného súdu krajský súd pri nariadení neodkladného opatrenia nerozhodoval, pretože prebieha konania vo veci samej, v ktorom okresný súd rozhodne aj o týchto trovách.

12. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§393 ods.2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.), a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).